

Forfatter: Heiberg, Johanne Luise

Titel: Udrag fra Et liv genoplevet i erindringen, Bind II 1842-49

Citation: Heiberg, Johanne Luise: "Et liv genoplevet i erindringen", i Heiberg, Johanne Luise: *Et liv genoplevet i erindringen*, udg. af Niels Birger Wamberg , Gyldendal, 1973-74., s. 79. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibfr02-shoot-idm140151022355984/facsimile.pdf> (tilgået 07. maj 2024)

Anvendt udgave: Et liv genoplevet i erindringen

gamle vaner, af hvilken grund De også sjældent ser nogen af dem, når jeg undtager min broders børn, der af og til kommer fra Nyborg til København i længere tid. Hans ældste søn, Ole, der er på mit kontor, venter jeg engang kan tage handelen op efter mig, som jeg håber at kunne overlevere ham på bedre vilkår, end jeg modtog huset efter min faders død.»

Denne og lignende åbenhjertige meddelelser af Suhr i forbindelse med et og andet, jeg havde erfaret af broderbørnernes udtalelser, gav mig nøglen til adskilligt, jeg hidindtil ikke havde kunnet forstå. Jeg begyndte at få en stor medlidenhed med fru Suhrs ungdomsliv. Ung, smuk, lystig, feteret som hun skal have været, var det i sandhed en tung skæbne i de unge år at skulle give afkald på verden og indeslutte sig med en stiv, gammeldags familie, medens hendes mand dag og nat kun havde én tanke, den, at rejse huset fra dets forfald; at se ham mørk, fordybet i sine tal og beregninger, nægtende sig selv og sine alt, hvad der kunne bringe lidt forandring ind i den trykkende tilværelse, fast naglet til sit kontor, medens den unge hustru sad ensom, overladt til sig selv, - det var hendes hårde skæbne. Ikke engang børn var der, som ved deres skæmt og latter kunne bringe lidt sollys ind i dette daglige livs alvor. Sel i et sådant ægteskab, hvor ingen fortrolighed, ingen meddelelse har kunnet udvikle sig, der er unægteligt børn en velsignelse, ja, deres udeblivelse er en jammere, som intet andet kan hjælpe på. Havde fru Suhr i disse tyve år, hvori hendes ægtefælle sad som pigen i bjerget og spandt guld, havde hun i disse lange år kunnet opgave alt, hvad ungdommen higer efter, opgivet det i kærlighed til ham, ja da havde dette forhold vel fæstnet sig i stedet for at løsnes; men hvor mange havde kunnet gøre det? Denne fordring til en ung kvinde var stor, uhyre stor; kun et havde formået det, en lidenskabelig kærlighed til den mand, der krævede dette offer. Der var grund til at tro, at en sådan ikke har været tilstede. Rygtet fortaalte i det mindste, at fru Suhr nogle år inden sin forlovelse med Suhr havde været trolovet med en begavet ung lærd, filologen Koës, et inklinationsparti fra begge sider. Den unge Koës rejste på sin videnskabs vegne til Grækenland. Efter nogen tid ophørte hans breve til hjemmet, hvor hans trolovede og slægt levede i angst og forvenning om at høre noget fra ham. Pludselig kom det rygte, at den unge Koës var blevet overfaldet

og dræbt på rejsen; om dette virkelig forholdt sig således, ved jeg ikke, men han var forsvundet og kom aldrig mere til syne. Et par år efter forlovede den unge, smukke frøken Falch sig med Suhr; næppe var det sket, før et ulykkeligt rygte sagde, at Koës ikke var død, men i god behold. Man tænke sig nu den unge piges stilling! Dette rygte viste sig siden at være falsk, men hvilken virkning kan dette ikke have haft på de nyforlovedes forhold til hinanden? Jeg ved intet herom; Suhr har aldrig nævnt denne begivenhed for mig. Hvad jeg ved, er erfaret på tredje og fjerde hånd. Jeg har grublet meget over disse to menneskers personlighed og har ikke kunnet lade være at tro, at i de tyve år, da Suhr arbejdede, da han sad og spandt guld i bjerget, gik hans unge hustru tilgrunde, så da han endelig fandt, at han havde spundet nok og kom ud af bjerget for påny at nyde livets solskin og varme, da stod hans hustru der, gammel, kold, ensidig, ude af stand til med kærlighed at følge ham videre på hans vej. Hun havde så længe undværet livets goder, at hun nu klamrede sig, ikke til ham eller til den lykke at se ham vende tilbage til livet, men til alle disse goder, der nu med ét ræktes hende. Hun ville nu nyde dem ene, ikke dele dem med nogen; ikke med hans venner, ikke med hans pårørende; nu ville hun sidde ene i bjerget og spinde på sin lykke, medens han stod udenfor og sagde: Lad os dog nyde det korte spænd af liv, vi har tilbage, medens det endnu er tid. Suhr ønskede nu at kunne åbne Sølysts porte for alverden, alle ville han skulle dele hans goder med ham, medens hun gerne havde rejst en kinesisk mur rundt om Sølyst, for ene at nyde, hvad det tilbød. Det var ligesom blevet hendes elskede, hun undte ingen, ingen at dele med sig, og derfor klamrede hun sig til hver blomst, hvert bærr, til værelser, møbler, vogne, heste som det, det var hendes livs opgave at passe på. »Jeg skal stå til ansvar for det hele for Gud,« sagde hun en gang. Jeg havde medlidenhed med hende; thi som syg må man jo betragte en sjæl, hvor slige tanker kunne huses. Det var forresten min mening, at disse to mennesker dog i grunden hang ved hinanden; men på hvilken måde! En dame sagde en gang til mig: »Ak, hvor mægelest kunne her dog ikke være, når ikke fru Suhrs skarpe øjne ligesom mistænkeligt fulgte en overalt, og hvor lykkelig kunne ikke Suhr være uden hende?« Jeg svarede: »Det skal De ikke sige. Det er min overbevisning, at Suhr, ifald han

havde den skæbne at miste sin kone, ville føle sig højst ulykkelig, ja måske rent gå tilgrunde.« Jeg anede ikke dengang, hvor profetisk jeg her talte. Damen så forundret på mig og sagde: »Det forstår jeg ikke, skulle man savne den, der på alle punkter arbejder mod vore ønsker?« – »Å ja,« svarede jeg, »der gives mennesker, hvem modstand er en nødvendighed for at holde spændkraften vedlige. Et liv som dette er en tvekamp, der holder begge parter i ånde. Når Suhr foretager sig noget, som ikke behager hans kone, når fru Suhr så godt som i alt vil det modsatte af, hvad Suhr vil, da er det ikke, fordi nogen af dem finder glæde i at drille eller plage den anden, men det er hos begge en kamp for at bevare sin selvstændighed, eller om De hellere vil – en kamp, hver af dem strider for at vinde den andens hengivenhed, godhed, måske kærlighed, i den grad, at underkastelse af den andens vilje bliver et bevis på hengivenhedens styrke. Det er min overbevisning, at disse to mennesker i hjertet hænger ved hinanden, men omstændighederne har skilt dem ad i det ydre, og nu formår de ikke mere at finde den tone, der atter skulle forene dem. Hvem af dem, der bliver den sidstlevende, vil fortvivle over den andens bortgang, det føler jeg mig forvisset om.«

Fru Suhr anede vist næppe, hvor ofte mine tanker med den inderligste medlidenhed beskæftigede sig med hende [, uagter heller ikke jeg nægter, at hendes adfærd mod hendes mands slægtninge, for ikke at tale om fremmede, ofte i høj grad mishagede mig.] Ak, tænkte jeg, var hun ikke så tillukket, hvor kunne da ikke en tredje, der mente det godt med dem begge, her virke velgørende! Havde det været muligt, at hun på dette tidspunkt havde kunnet glemme, glemme alt, hvad der var lidt og stridt i fortiden; havde hun kunnet bekæmpe sit sinds genstridighed, havde hun kunnet nærme sig den arbejdsomme mand, hvis flid hun jo selv nu nød frugten af, nærme sig ham med kvindelig mildhed og varme, med åbenhed og lidt interesse for hans interesser, da er jeg fuldstændig overtydet om, at hun havde vundet den mand så aldeles, at begges lykke havde været vis. Suhr frøs til is i sine omgivelser, desværre vistnok fra begyndelsen af ved hans egen skyld, men nu havde de kunnet optø ham. Hørte man denne mand tale om sin moder, så man, hvilken hengivenhed han var istand til lige overfor venner, så man i tårerne i hans øjne ved at omtale et tro